

פניה מס' 0004

החלטה בערעור מועדון עירוני פתח-תקוה

הערעור

מועדון השחמט עירוני פתח תקווה (להלן - "המערער") באמצעות יו"ר המועדון מר ניר מנדלבוים הגיש ביום 07.06.2021 ערעור לבית הדין העליון על החלטת ועדת הביקורת מיום 03.06.2021 ביחס לפניה של המערער בנושא מתן כרטיסי שחמטאי בחינם בשנת 2021.

הפניה לוועדת הביקורת נעשתה על ידי חבר ההנהלה רוי"ח עדי להב שאינו צד לערעור זה, אך דומה שהמערער מאמץ את פנייתו. פניה זאת, לא צורפה לכתב הערעור וצורפותיו אך מכתב הערעור אני למד שהוא ביקש מועדת הביקורת לבחון סוגיית "חשדות שניתנו כרטיסי שחמטאי בחינם". המערער לא הסתפק בבקשה לבחינת החשדות האמורים, אלא בהמשך במעבר חד מבקשה לבחינת חשדות, לקביעה פסקנית שחשדות אלו אומתו, בקש סעד אופרטיבי של שלילת זכויות הצבעה מאותם מועדונים שקבלו כרטיסי שחמטאי חינם בשנת 2021 או למצער לדרוש מועדת המנדטים לשלול זכויות הצבעה, כאמור.

ועדת הביקורת קיימה סיג ושיח עם מנכ"ל האיגוד. היא קבלה ממנו נתונים אודות המועדונים שקיבלו כרטיסי שחמטאי בחינם בשנת 2021 וכן הוא הפנה אותה להחלטת הנהלת האיגוד מיום 24.11.2017 שהתקבלה פה אחד, בהצבעה שבה נטל חלק רוי"ח להב וכמדומני גם מר מנדלבוים נכח באותה ישיבה. החלטה זאת אימצה בין היתר מסמך שהוצג באותה ישיבה על ידי מר ליאור גל- מנהל הליגה באותה תקופה. במסמך זה נכלל סעיף 3 ד' הקובע לאמור:

" מועדון חדש שייפתח, יקבל במתנה 20 כרטיסי שחמטאי עד סוף שנת הפעילות שבה נפתח. מועדון שחמט חדש יוגדר ככזה רק בתנאי שיירשם לליגה וישלם מס מועדון".

בסך הכל מדובר על 90 כרטיסי שחמטאי, אשר ניתנו ל-6 מועדונים, המהווים 0.2 מנדט בלבד.

ואלה המועדונים:

מועדון כפר יאסיף - נפתח בשנת 2017, קיבל 20 כרטיסים בשנת 2021. רשם קבוצות בליגה, לראשונה בשנת 2021.

מרכז אל נגיב לחינוך - נפתח בשנת 2019, רשם קבוצות בליגה לראשונה בשנת 2021 וקבל 20 כרטיסי שחמטאי בשנת 2021.

פרשי גולן - נפתח בשנת 2019, קיבל 19 כרטיסי שחמטאי בשנת 2019, רשם קבוצות בליגה לראשונה בשנים 2020-2021.

מועדון שחמט טבעון - נפתח בשנת 2019, קיבל 15 כרטיסי שחמטאי בשנת 2021, רשם קבוצות בליגה לראשונה בשנת 2020-2021.

אליצור מ.א שומרון - נפתח בשנת 2019 קיבל 8 כרטיסים בשנת 2021, רשם קבוצות בליגה לראשונה בשנת 2020-2021.

מכבי עלה אריאל - נפתח בשנת 2019. קיבל 8 כרטיסי שחמטאי בשנת 2021, רשם קבוצות בליגה לראשונה בשנת 2020.

עוד מציין מנכ"ל האיגוד כי שנת 2020 הייתה "שנת הקורונה" ולמועדונים היה קושי במימוש ההטבה. ניתן להוסיף על כך כי באותה שנה היו גם קשיים בהפעלת הליגות לשחמט ובניהול שוטף של הפעילות במועדונים השונים.

עוד מעיד מנכ"ל האיגוד כי אותה תוכנית שאישרה הנהלת האיגוד בשנת 2017 ומכוחה מוענקת מתנת כרטיסי השחמטאי, "ניתנת כהטבה גורפת מאז ועד היום, לכל המועדונים החדשים לאו דווקא בשנה בה נפתחו".

החלטת ועדת הביקורת

ועדת הביקורת דחתה את הבקשה של המערער לסעד אופרטיבי וזאת משני טעמים:

ראשית, משום שאין לוועדת הביקורת סמכות "לפסול" קולות שוועדת המנדטים אישרה לפרסום לפי הוראות סעיפים 8.1.9.4 ו- 8.1.9.5 לתקנון האיגוד.

שנית, העיתוי של הפניה לוועדת הביקורת אינו מאפשר בחינה יסודית של הטענות המפורטות בפנייה. כך כותבת הועדה:

"במצב דברים רגיל, יש צורך בבדיקה פרטנית עובדתית ומשפטית, לרבות מתן זכות טיעון וקבלת הסברים מצד כל המעורבים בדבר, בטרם מתן החלטות ותהליך כזה מצריך ומחייב זמן".

בתגובת הועדה מיום 06.06.2021 לפנייה נוספת של המערער נכתב באותו עניין:

"וועדת הביקורת וכן וועדת המנדטים אינן יכולות להיות כלי למתן החלטות ביצוע אופרטיביות, למצער בלוחות הזמנים שאתם מבקשים...מדובר בעניין שדורש בירור והעמקה עובדתיים ומשפטיים. העובדה שלהחלטה יכולות להיות משמעויות כבדות דווקא גוזרת זהירות ולא בהילות כפי שאתם מבקשים".

ובהמשך מצוטטים דברי בנדון בהחלטה מ 02.06.2021 בעניין עתירה של סיעת יחד.

בעניין העיתוי מוצאת ועדת הביקורת לנכון גם לציין כי:

"רו"ח להב היה חבר הנהלת האיגוד (יצוין גם כי יו"ר המערער מר מנדלבוים היה חבר הנהלה ושותף לאותה החלטה משנת 2017 - ד. מ.) מאז אותה החלטה בשנת 2017 ועד ימינו אלה, וחזקה על הנהלת האיגוד - כולל מר להב - שעשתה את מלאכתה לפקח על ענייני האיגוד באופן שוטף - והייתה ערה לפרקטיקה הנוהגת לאפשר מימוש ההטבה של כרטיסי שחמטאי בחינם, לאו דווקא בשנה בה נפתחו המועדונים שקיבלו אותם, ולא נותר אלא לתמוה על מניעיו של הפונה בבחירת עיתוי הפניה, וריח "הסלקטיביות" העולה ממנה".

חרף כל האמור לעיל, מצאה ועדת הביקורת לנכון, גם להידרש באופן ראשוני ומבלי לקבוע מסמרות, גם לגופה של פניית המערער ובדידן זה היא כתבה כדלהלן:

"נוכחנו שכרטיסי שחמטאי בחלק מן המקרים נתקבלו על ידי מועדונים לא רק בשנה בה נפתחו אלא גם בשנה/שנים שלאחר מכן (אם כי לא נוכחנו שבשנה"כ קיבל מועדון כלשהו יותר מ-20 כרטיסים בחינם), כאשר חלק לא מבוטל מן הכרטיסים שניתנו בחינם- ניתנו בשנת 2021. על פניו, החלטת וועד העמותה הנזכרת לעיל, אפשרה מתן כרטיסי שחמטאי בחינם (עד 20 כאלו) בשנה בה המועדון שקיבל אותם נפתח, ובלבד שבאותה שנה גם רשם קבוצות לליגה ושילם מיסי מועדון ועל פניו, לא נראה שהייתה כוונה לאפשר "לגרור" את הזכאות הזו לשנים שלאחר מכן. ההחלטה "לגרור" את הזכאות לשנים שלאחר מכן- יכול שיש הגיון גם בבסיסה כגון אותו הגיון שעומד בבסיס ההחלטה מלכתחילה (לתת תמריץ לפתיחה והגדלה של מועדונים מתוך הנחה שבתחילה יקבלו כרטיסים בחינם ולאחר מכן ימשיכו איתם בתשלום מכוח האירציה), כגון קושי במימוש ההטבה ב"שנת קורונה", שבה- כך דווח לנו- ניתנו הקלות; אך לשון ההחלטה, על פניה, התייחסה לכך שההטבה תינתן בשנה בה המועדון נפתח, קל וחומר כאשר "גרירה" של הזכאות מביאה לידי כך שזו תמומש דווקא בשנה 2021) בה הכרטיסים משמשים לצורך קבלת קולות באסיפה כללית שעתידיה לכלול בחירות למוסדות העמותה. הדבר עלול להתפרש כסוג של תן-וקח (תן לי כרטיסים בחינם וקח הצבעה בבחירות) ולכן, בכל מקרה מוטב היה להימנע ממנה בשנת 2021".

בהמשך כותבת הוועדה:

"בהינתן שהפנייה באה זמן קצר מאד בטרם מתקיימת אסיפה כללית- בה עתיד להתקיים גם הליך בחירות למוסדות העמותה- מצאנו מקום בכל זאת לציין כי אנו רואים טעם לפגם במתן כרטיסי שחמטאי בחינם בשנת 2021 למועדונים שאינם נחשבים ככאלו ש"נפתחו" בשנת 2021 שהיא שנת בחירות, דבר אשר עלול ליצור מראית עין של החלטה הנגועה באינטרסים זרים (תוך שאנו מדגישים כי אין אנו קובעים שההחלטה אכן ניתנה ממניעים זרים".

הוועדה גם ממליצה להנהלת האיגוד לבחון מחדש את נושא מתן כרטיסי שחמטאי בחינם וממליצה גם שלא יינתנו כרטיסים בחינם בשנה בה משמשים הכרטיסים גם לקביעת קולות להצבעה באסיפה כללית של העמותה ולמצער אסיפות כלליות בהן יש בחירות למוסדות העמותה.

כאמור, אמירות אלה, ככל שהן מתייחסות לערעור שלפני, נאמרות בזהירות גדולה ואינן חד משמעיות. כך קובעת הוועדה:

"אנו מדגישים כי אין אנו באים להטיל דופי במי מאנשי העמותה משום שהסיבה למתן כרטיסי שחמטאי בחינם יכולה להיות לגיטימית לחלוטין.....לעת הזו, איננו מביעים עמדה בדבר הלגיטימיות של "גרירת" ההטבה למועדונים שנפתחו בשנים עברו.....אין להוציא מכלל אפשרות שבתום תהליך סדור של בדיקת העובדות והנסיבות, הינו מוצאים שאין קושי בהענקות כרטיסי השחמטאי בחינם באופן ובמועד בו ניתנו".

בתגובת ועדת הביקורת מיום 06.06.2021 לפניה הנוספת של המערער יומיים קודם לכן מצביעה הוועדה על כך שיש חילוקי דעות ביחס לפרשנות החלטת ההנהלה משנת 2017 אפילו בין ר"ח להב לבין המערער שכן מר להב גורס כי התקנון אוסר באיסור מוחלט לתת כרטיסי שחמטאי בחינם, בנסיבות בהן ניתן, סבר המערער כי יש סמכות עקרונית לעשות כן, כפוף להחלטת ההנהלה לאפשר את גרירת הזכאות. בקשת המערער מוועדת הביקורת לשנות את החלטתה מיום 03.06.2021 ולהוסיף המלצה להנהלת האיגוד לכנס את ועדת המנדטים ולפסול את כל הקולות שניתנו למועדונים שכרטיסי השחמטאי שלהם ניתנו בחינם בשנת 2021 למרות שלא הייתה זו שנת פעילותם הראשונה. בקשה זאת נדחתה.

יצוין כי ביום 03.06.2021, לאחר שיו"ר ועדת הביקורת, עו"ד בנימין טמיר, שהוא גם יו"ר ועדת המנדטים, יידע את חברי ועדת המנדטים על החלטת ועדת הביקורת מאותו יום,

החליטה ועדה זאת כדלקמן:

"...אנו חברי ועדת המנדטים- סבורים כי אילו היינו יודעים מראש את השתלשלות האירועים המתוארת בהחלטת ועדת הביקורת מהיום (03.06.2021), ייתכן שקביעתנו בדבר הקולות הכשרים להצבעה באסיפה הייתה משתנה.

בתוך כך אנו מצטרפים לקביעת ועדת הביקורת כי יש טעם לפגם במתן כרטיסי שחמטאי בחינם בשנת 2021 למועדונים שאינם נחשבים ככאלו ש"נפתחו" בשנת 2021 שהיא שנת בחירות, דבר אשר עלול ליצור מראית עין של החלטה הנגועה באינטרסים זרים (תוך שאנו מדגישים כי אין אנו קובעים שההחלטה אכן ניתנה ממניעים זרים).

ואולם, אנו סבורים, כי על פי הוראות תקנון העמותה, ועדת המנדטים "קמה מכיסאה" עם פרסום הקולות המאושרים להצבעה באסיפה הכללית 28 ימים טרם האסיפה ואין לה עוד סמכות לשנות מהחלטתה".

טענות המערער

המערער מעלה בכתב הערעור את הטענות הבאות:

1. נחצה כאן "קו אדום" של פגיעה בטוהר הבחירות.

הן ועדת הביקורת והן ועדת המנדטים קובעות את הברור מאליו שיש טעם לפגם במתן כרטיסי שחמטאי בשנת בחירות למועדונים שלא "נפתחו" בשנת 2021 מן החשש כי הדבר עלול להתפרש כיחסי תן וקח.

2. מנכ"ל האיגוד ועובדי משרדו פעלו בחוסר סמכות כאשר נתנו כרטיסי שחמטאי בחינם למועדונים שלא נפתחו בשנת 2021. היה בכך משום פגיעה ברורה בטוהר הבחירות.

3. ועדת הביקורת שגתה כאשר סברה שהדיון בפנייה אליה הצריך ברור והעמקה כאלו שלא ניתן היה בזמן הקצר שנותר לפני הבחירות, לדון בפנייה כדבעי. מדובר בעובדות ברורות ובנתונים קיימים.

4. ועדת המנדטים שגתה בסוברה כי אינה יכולה להידרש לעניין לאחר שחלפו 28 ימים לפני מועד האסיפה הכללית והכשירה בכך פגיעה בטוהר הבחירות.

5. אשר על כן מתבקש בית הדין להורות להנהלת האיגוד לכנס מיידית את ועדת המנדטים ולפסול את כל הקולות שניתנו למועדונים שלא נפתחו בשנת 2021 וקיבלו בשנת 2021 כרטיסי שחמטאי בחינם.

6. לחלופין, אם אין מנוס מכך, יש לדחות את מועד הבחירות, עד לבירור יסודי של הפנייה.

דיון ומסקנות

סוגית הזכאות להצביע בבחירות למוסדות האיגוד באסיפה הכללית, מוסדרת בתקנון האיגוד.

לפי סעיף 8.1.4.5 לתקנון, תפרסם מזכירות האיגוד 28 ימים לפני מועד כינוס האסיפה הכללית ספר בוחרים בו תירשמנה כל האגודות הזכאיות להצביע ומספר הקולות להן הן זכאיות.

לפי סעיף 8.1.9 תמנה הנהלת האיגוד ועדת מנדטים ותקבע את זהות יו"ר ועדה זאת. באסיפה כללית שעל סדר יומה קיום הליך בחירות להנהלת האיגוד ו/או לוועדת הביקורת, תשמש וועדת המנדטים גם כוועדת קלפי.

תפקידה של ועדת המנדטים הוא לקבוע את מספר הקולות להם תהיה זכאית כל אגודה באסיפה הכללית ובבחירות האיגוד. ועדת המנדטים מוסמכת לבדוק את מספר בעלי כרטיס השחמטאי בכל אגודה וכל דבר נוסף הקשור לזכויות ההצבעה של האגודה באסיפה הכללית. האגודות חייבות להעמיד לרשות ועדת המנדטים את כל המסמכים והראיות שיידרשו על ידה לצורך כך. כך וועדת המנדטים מוסמכת לבדוק את חובות אגודה זאת או אחרת ולדווח לה על כך, לא יאוחר מ-28 ימים לפני האסיפה הכללית. החלטת ועדת המנדטים תתפרסם לא יאוחר מ-28 יום לפני מועד האסיפה הכללית.

על החלטתה של ועדת המנדטים ניתן לערער בפני בית הדין העליון לא יאוחר מאשר 21 ימים לפני מועד האסיפה הכללית והחלטת בית הדין תינתן לא יאוחר מאשר 14 ימים לפני מועד האסיפה הכללית ותהא סופית.

האם כאשר ועדת המנדטים סיימה את תפקידה לקבוע את מספר הקולות להם תהיה זכאית כל אגודה באסיפה הכללית ובבחירות האיגוד, וזאת 28 ימים לפני מועד האסיפה הכללית, היא סיימה את תפקידה או בלשון החלטת ועדת המנדטים מיום 03.06.2021 "קמה מכיסאה", למעט תפקידה הנוסף כוועדת קלפי?

לשון התקנון בעניין זה אינה מספקת מענה. פרשנות מילולית, לכאורה מצביעה על כך כי משנקבע מספר הקולות להם זכאית כל אגודה באסיפה הכללית ובבחירות לאיגוד, יוצאת ועדת המנדטים מהתמונה ונותר לכל מי שמתנגד לקביעתה, זכאי לערער על כך לבית הדין, עד 21 ימים לפני מועד האסיפה הכללית.

למרות שהדבר לא נקבע במפורש בתקנון, ראוי, לטעמי, לפרש את התקנון כך שוועדת המנדטים תהיה זמינה, עד סמוך למועד האחרון לערעור לבית הדין, קרי עד ל-21 ימים לפני מועד האסיפה הכללית, לפניו אליה בנושא הזכאות לקולות. לאחר מכן, הסמכות תהיה בלעדית בידי בית הדין. יש טעם רב בכך שמי שתידרש ראשונה לפניו ביחס לזכאות לקולות בהצבעה באסיפה הכללית, תהיה ועדת המנדטים שהיא מוקד ידע בנדון ועל החלטותיה ניתן יהיה להגיש ערעור לבית הדין.

במקרה שלפני, הפניה לוועדת המנדטים נעשתה ביום 03.06.2021, היינו 12 ימים לפני מועד

האסיפה הכללית והמערער אף לא טרח לנמק איחור זה. צדקה הועדה שהחליטה שהפניה אליה הייתה מאוחרת מדי. לא בכדי נקבעו לוחות זמנים קשיחים בתקנון. המערער ויו"ר המועדון שהוא ותיק ומנוסה, צריך היה לדעת שהוא חייב כמו כל אחד אחר לכבד לוחות זמנים אלה. הוא גם לא עמד בלוחות הזמנים להגשת ערעור לבית הדין, שהוגש ב 07.06.2021 היינו באיחור של 13 ימים.

הנתיב שבו החליט המערער ללכת היה באמצעות פנייה לוועדת הביקורת. לוועדה זאת אין מעמד מיוחד בנושא הזכאות לקולות בבחירות למוסדות האיגוד. היא ועדה חשובה מתפקידה בין היתר לפקח על ניהול ענייניו הכספיים של האיגוד אולם היא איננה בגדר "הנהלת על" וסמכויותיה, בדומה לסמכות מבקר המדינה, הן לדווח, להתריע, להעלות כל עניין בפני ההנהלה לסדר היום ועוד אך לא "לגרוע" קולות מזכאות עמותה זאת או אחרת.

אמנם, ניתן לפנות לוועדת הביקורת כפי שאכן עשה המערער, אולם זוהי הייתה מלכתחילה, בנסיבות המקרה, פנייה חסרת תוחלת כי כפי שאכן אמרה לו הוועדה, אין לה סמכות להעניק לו את הסעד האופרטיבי שבקש ופנייה אליה בעיתוי שנבחר היה בה משום ניסיון שווא לרפא את המחדל של אי פנייה במועד לא לוועדת המנדטים ולא לבית הדין.

לטעמי, ועדת הביקורת, לא הייתה צריכה **בעת הזאת** להידרש לפנייה המערער שהיה כאמור צריך לפנות לוועדת המנדטים או לבית הדין. היא אמנם, כך למעשה עשתה, אולם היא הוסיפה לכך אמירות לגופו של עניין ומהן, הייתי לו הייתי בנעליה, נמנע.

בנימוקי הערעור לא נדרש המערער כלל לשאלת סמכות ועדת הביקורת במתן סעד אופרטיבי במקרה זה. די היה בכך כדי לדחות את הערעור.

המערער התמקד בנימוק נוסף לדחיית הפנייה לוועדת הביקורת, היינו חוסר היכולת בזמן הקצר שנותר לוועדה לקיים הליך תקין כדי לברר את העובדות עד תומן. לגבי דידו העובדות היו ידועות והוא תמה על הנימוק הזה של הוועדה.

דומה שהמערער שהתנצל בפני בית הדין על כל שניסוחיו אינם ניסוחים משפטיים מהוקצעים, לא הפנים, לצערי, את משמעות ההליך המשפטי בכלל ובמקרה זה בפרט וזאת הן מבחינה דיונית והן מבחינה מהותית.

מבחינה דיונית, על שום מה? על שום שההליך המשפטי ברוב המכריע של המקרים הוא הליך שבו נצים, לפחות שני צדדים ובמקרים רבים גם צדדים נוספים. לכל אחד מגיע "יומו בבית משפט". כל אחד זכאי למנות לעצמו עורך דין, לאסוף את כל הראיות הרלבנטיות לגביו ולגבי יתר הצדדים להתדיינות, לחקור את הצדדים האחרים, להעלות טענות משפטיות ועובדתיות וכל זאת תוך תיאום בין הצדדים ובין עורכי הדין שלהם כאשר גם מדובר בסיג ושיח שנוטלים בו חלק גם צדדים שעוסקים בנושא השחמט בהתנדבות ויש להם גם מחויבויות אחרות.

אם רוצים לקיים הליך הוגן ותקין, צריך כאמור לוודא שמתקיימים כל התנאים שפורטו לעיל וכל צד אכן קבל את ההזדמנות להשמיע את עמדתו. האם המערער היה דבק בטענתו שאין מה לברר גם לו מישו היה מבקש לפסול מטעם זה או אחר את קולות מועדון פתח תקוה?

ומבחינה מהותית על שום מה? על שום חומרת הדברים שהמערער מייחס לגורמים בלתי מזוהים בהנהלת האיגוד, למנכ"ל האיגוד ולצוות העובדים הכפופים לו, ולכל אחד מהמועדונים שקבלו את מתת כרטיסי השחמטאי בחינם.

המערער, בקלות שהיא בלתי נסבלת בעיני, מתאר את התנהלות הגורמים שהזכרתי כחציית קו אדום של **פגיעה בטוהר הבחירות**; לא פחות ולא יותר. בהמשך אדרש לדברים חמורים אלה. הוא למעשה, מאשים את מי שנתן כרטיסי שחמטאי בחינם כמי שנתן או חשוד כנותן שוחד ואת מי שקבל כרטיסי שחמטאי בחינם כמקבל או חשוד כמקבל שוחד. האם הוא מצפה שבדיון קצר של ועדת המנדטים, מבלי להקדיש לכך את הזמן הראוי, ניתן להטביע אות קין כזה?

ציינתי כבר, כי לעניות דעתי, ועדת הביקורת לא הייתה צריכה להידרש כלל לגופה של פניה בגלל העיתוי בפניה אליה, שהייתה תחליף לפניה לוועדת המנדטים או לבית הדין ובכל מקרה, לעניות דעתי לא היה מקום שתעיר הערות לגופו של עניין שהמערער ניסה להשתמש בהם כאילו שהן תומכות בטענותיו על פגיעה בטוהר הבחירות.

כך למשל, ועדת הביקורת כתבה שמתן כרטיסי שחמטאי בחינם למי שהחל בפעילות לפני שנת 2021 " עלול להתפרש כסוג של תו וקח (תן לי כרטיסים בחינם וכך הצבעה בבחירות)". הוא הדין באמירה בהמשך ההחלטה כי:

" אנו רואים טעם לפגם במתן כרטיסי שחמטאי בחינם בשנת 2021 למועדונים שאינם נחשבים ככאלה ש"נפתחו" בשנת 2021 שהיא שנת בחירות, דבר אשר עלול ליצור מראית עין של החלטה הנגועה באינטרסים זרים"

והוא הדין באמירת ועדת המנדטים בהחלטתה מיום 03.06.2021 לאמור:

"אילו היינו יודעים מראש את השתלשלות האירועים המתוארת בהחלטת ועדת הביקורת מהיום (03.06.2021), **ייתכן** שקביעתנו בדבר הקולות הכשרים להצבעה באסיפה הייתה משתנה".

הדגשתי את המילה "ייתכן" שכן היא מעקרת כל משמעות מאמירה זאת, שכן יתכן שכן הוא גם יתכן שלא. ציינתי כבר קודם לכן כי ועדת הביקורת נוהרה מאד בדבריה ולא קבעה מסמרות וציטטתי קטעים מההחלטה שמדגישים שאין הם קובעים שהייתה כאן בפועל, התנהלות לא ראויה.

יתרה מזאת, הרי טיעון מרכזי לדחיית פניית המערער לוועדת הביקורת, היה הצורך בזמן כדי לקיים הליך הוגן וליתן זכות טיעון לכל הצדדים. ברי כי טיעון זה אינו עולה בקנה אחד, עם קביעות אפילו לכאורה קל וחומר כאלו שמטילות דופי ולמעשה מייחסות לפחות בעקיפין התנהגות לא חוקית למוסדות או לאישים או למועדונים באיגוד.

מעבר לכך, אני מסתייג מאמירות אלה מכל אחת מהסיבות הבאות:

ראשית, אמירת וועדת הביקורת לפיה:

" יש טעם לפגם במתן כרטיסי שחמטאי בחינם בשנת 2021 למועדונים שאינם נחשבים ככאלה ש"נפתחו" בשנת 2021 שהיא שנת בחירות" שאומצה גם על ידי ועדת המנדטים וגם על ידי המערער בנימוקי הערעור צריכה להיבחן, הלכה למעשה, לאור נתוני האמת שסיפק האיגוד וציטטתי כבר בהחלטה זאת.

לפי נתונים אלה, מדובר על סה"כ 90 כרטיסי שחמטאי שניתנו ל6 מועדונים המהווים 0.2 מנדט בלבד.

אולם גם נתון זה אינו מדויק משום שהרשימה כוללת את מועדון "פרשי גולן" שקבל 19 כרטיסים בשנת 2019. ממילא, לפי עמדת ועדת הביקורת, הוא לא קבל כרטיסים בשנת 2021 וצריך להוציאו מהרשימה.

יתרה מזאת, סעיף 3ד למסמך של מר ליאור גל שאומץ פה אחד על ידי הנהלת האיגוד בשנת 2017 קבע כזכור לאמור:

"מועדון חדש שייפתח יקבל במתנה 20 כרטיסי שחמטאי עד סוף שנת הפעילות בה נפתח. מועדון שחמט חדש יוגדר ככזה רק בתנאי שיירשם לליגה וישלם מס מועדון".

ודוק: הסעיף אינו מגביל עצמו למועדונים שנפתחו בשנת 2017 שכן אחרת היה כותב זאת במפורש ולא היה נכתב בו: עד סוף שנת הפעילות בה נפתח" אלא, למשל: "עד סוף שנת 2017". בנוסף לכך, ההטבה החד פעמית של 20 כרטיסי שחמטאי מיועדת רק למועדון חדש וזה מוגדר כמועדון שנרשם לליגה ושילם מס מועדון. ברי שאין כל משמעות למועד שבו נפתח המועדון. ננית למשל שיש מתנ"ס בעיר פלונית שבו יש חוג לשחמט והוא נפתח כבר לפני עשר שנים. עם זאת, הוחלט במועדון בשנת 2021 להירשם לליגה ולשלם מס מועדון. ברור שהעובדה שהמועדון קיים כבר משנת 2011 אינה רלבנטית לעניין סעיף 3ד' האמור והמועד לקיום הזכאות לכרטיסי השחמטאי הוא המועד שבו נרשם המועדון לליגה ושילם מס מועדון.

אם נחזור לנתוני האיגוד במקרה שלפנינו, הרי **מועדון כפר יאסיף** רשם קבוצות לראשונה לליגה בשנת 2021 וקיבל בשנת 2021 20 כרטיסי שחמטאי **מרכז אל נגיב לחינוך** רשם קבוצות לראשונה בשנת 2021 וקיבל 20 כרטיסי שחמטאי בשנת 2021. שני מועדונים נוספים שקיבלו כרטיסי שחמטאי בחינם בשנת 2021, היינו **מועדון שחמט טבעון** שקיבל 15 כרטיסים ו**מועדון אליצור מ.א. שומרון** שקיבל 8 כרטיסים, רשמו קבוצות לליגה, לראשונה בשנת 2020-2021 ואילו **מועדון מכבי עלה אריאל** שקיבל 8 כרטיסים בשנת 2021 רשם קבוצות לראשונה בשנת 2020. כל נשכח כי שנת 2020 הייתה שנת קורונה, הפעילות השחמטאית הייתה חלקית ומבוזרת ויכולת מימוש ההטבה של כרטיסי שחמטאי בחינם הייתה מוגבלת. חשוב לשוב ולהדגיש כי אף מועדון לא קיבל יותר מ-20 כרטיסי שחמטאי ויותר מפעם אחת בלבד.

צא ולמד מכך כי התיאור הדרמטי של פגיעה בטוהר הבחירות נותר לחלוטין ללא כיסוי.

שנית, העלאת הטיעון של פגיעה בטוהר הבחירות, לא רק שלא נתמכה בשום ראיה או חצי ראיה, אלא שהיא עצמה חמורה ביותר. היד צריכה לרעוד בטרם יואשמו מוסדות, עובדים ומועדונים באיגוד לשחמט בביצוע מעשים פליליים. יש כאן הוצאת שם רע לא רק לאותם גופים ואישים, אלא היא מוציאה דיבה על איגוד השחמט כולו.

ביחסי תן וקח, צריך להיות נותן ומקבל. מיהו הנותן כאן? גם אם היה בסיס עובדתי כלשהו לטענות בערעור, הרי ברי שההחלטה להעניק כרטיסי שחמטאי בחינם, ניתנה על פי החלטה של הנהלת האיגוד **פה אחד**, היינו, קואליציה ואופוזיציה גם יחד. ממילא מתעוררת גם השאלה ומיהו המקבל? בהעדר שמץ של ראיה על קנוניה כלשהי, כתב הערעור אפילו לא מנסה לענות על שאלה זאת ובצדק כי זוהי האשמה שצריכה ביסוס, אלא מוצא לנכון להתמקד במנכ"ל האיגוד וצוות עובדיו. הוא מייחס להם "פגיעה בטוהר הבחירות". מעבר לחזקת החפות שהם זכאים ליהנות ממנה וליושרה שקנו בעמל רב של עובדים מסורים ששירתו בחלקם בעבר גם את האופוזיציה ליו"ר הנוכחי של האיגוד, איזה אינטרס יש להם להתקשר עם מועדונים ולהציע להם כרטיסים תמורת קולות? הרי המנכ"ל וצוות עובדיו אינם עומדים לבחירה וקולות אותם מועדונים אינם רלבנטיים לגביהם.

בל נשכח גם את העובדה שהבחירות הן חשאיות, ממילא מי שמתקשר בהסכם כזה של תן וקח מסתכן בכך שהמועדון החדש לא יספק את הסחורה.

שלישית, הקונצפציה שנבנתה כאן של "חבלה בטוהר הבחירות" או "ייחסי תן וקח" או אפילו מראית עין של "החלטה הנגועה באינטרסים זרים" אינה מקובלת עלי. לפי הגיון זה, גם כרטיסי שחמטאי שסופקו בחינם לפני שנת 2021 ראוי שייחשבו כמין שוחד בחירות, שהרי, שוחד כזה לא חייב להיות בשנת הבחירות דווקא. יתרה מזאת, כל החלטה של האיגוד ממועד הבחירות הקודמות ועד היום, יכולה לפי הלך רוח זה, להיחשב כשוחד בחירות, אם היא מיטיבה עם מועדון זה או אחר באיגוד שהרי שוחד כזה לא חייב להיות דווקא במתן כרטיסי שחמטאי בחינם ויכול ללוש צורות נוספות. בנוסף לכך, הלך רוח כזה מחייב שיתוק מוחלט של פעולות האיגוד בשנת בחירות, שמא, כל החלטה תיחשב כמונעת משיקולי בחירות.

בהעדר ראיות של ממש על הסכם של "תן וקח" ראוי שיכבדו את מוסדות האיגוד, עובדיהם ואת חברי האיגוד ולא יתייחסו אליהם כעבריינים בכוח או בפועל.

לכל היותר, ניתן היה לטעון שמנכ"ל האיגוד טעה בסברו שההחלטה משנת 2017 של הנהלת האיגוד, מצדיקה גם בשנים שלאחר מכן, לפעול על פיה. לכאורה, איני סבור שהוא טעה. בכל מקרה, מכאן ועד הטחת האשמות של פגיעה בטוהר הבחירות הדרך ארוכה מאוד ומוטב היה להימנע ממנה.

אשר על כן אני דוחה את הערעור

ניתן היום, 13.06.2021 שלא בנוכחות הצדדים

פרופ' דניאל מור

אב בית הדין העליון